

Jiří X Doležal a soudnost Václava Klause staršího

 dzurnal.cz/index.php/2021/03/15/jiri-x-dolezal-a-soudnost-vaclava-klause-starsiho

dzurnalcz

Březen 15, 2021

/TOMÁŠ FÜRST/

Už několik měsíců lamentuji nad úrovní veřejné debaty o koronaviru v českých zemích a lomím rukama, že se nám zatím nepodařilo ani správně přeložit terminologii do češtiny. Vede to k nebezpečnému zmatení pojmů, kdy jeden mluví o voze, druhý o koze, ale oba používají stejné slovo. Před několika dny si na tyhle vidle naběhl kolega Doležal, a to přímo ukázkově. Kritizuje Václava Klause, který odhaduje smrtnost onemocnění COVID-19 na 0.2 procenta. Jiří Doležal se rozčiluje, že přece každý umí vydělit počet mrtvých počtem pozitivně otestovaných a vyjde mu číslo o řád větší, v kontextu České republiky něco pod 2 procenta. Z toho vyvozuje, že Václav Klaus ztratil poslední zbytky soudnosti.

Jenže ve skutečnosti mají pravdu oba. Nebezpečnost nemoci lze měřit dvěma čísly. Jednomu se říká Case Fatality Rate (CFR) a my ho rádi překládáme jako *smrtnost odhalených případů*. Jde o proporcii zemřelých na COVID mezi všemi *odhalenými* případy. O tomhle čísle mluví Jiří Doležal a právě ono vychází v kontextu České republiky kolem dvou procent. CFR ovšem není úplně rozumná míra nebezpečnosti nemoci, protože závisí na strategii testování. Kdybychom se například rozhodli testovat pouze zemřelé, vyženeme CFR na sto procent i u chřipky.

Naproti tomu Infection Fatality Rate (IFR), kterou rádi překládáme jako *celkovou smrtnost*, měří proporcii zemřelých na COVID mezi *všemi* infikovanými, ať již tito byli odhaleni, nebo nebyli. IFR nezávisí na strategii testování, ale pouze na vlastnostech nemoci samotné a stavu společnosti, ve které se šíří. Není ovšem tak jednoduché ji spočítat, protože musíme umět odhadnout, kolik infikovaných jsme pomocí testování neodhalili.

Proto je tak důležité mít výsledky dobře provedených seroprevalenčních studií, tedy informace o tom, kolik lidí už má protilátky proti koronaviru. Kdybychom jedinou velkou studii protilátek PREVAL u nás na jaře tak trestuhodně nezbabrali, mohli jsme o IFR v českých zemích taky něco vědět. Místo toho jsme odkázáni na dojmy, pocity a dohady různých „odborníků“. Je dost dobře možné, že většina českých obyvatel má již koronavirovou infekci za sebou, což by IFR posunovalo poměrně blízko k číslu, které Václav Klaus cituje od Jay Bhattacharya.

Proč se českému státu nepodařilo provést studii protilátek ani rok od začátku epidemie – to pro mě zůstává záhadou. Správně udělaná studie protilátek by stála méně než jeden den nesmyslného screeningu pomocí antigenních testů. Například UP testuje zdravé zaměstnance pomocí VivaDiag (Hangzhou, Čína), který má deklarovanou sensitivitu 95% (proti PCR standardu) stanovenou na kohortě 552 *symptomatických* pacientů. Jakou sensitivitu má na populaci *asymptomatické* nikdo zřejmě nezkoumal, byť dle zasvěcených patří VivaDiag k tomu lepšímu, co je na trhu k dispozici. Že plošné antigenní testování asymptomatické populace nefunguje, už mezitím zaznamenali i čeští novináři. Vláda na to zareagovala svoji oblíbenou strategií – more of the same – a ministr průmyslu, který nikdy nespí, zvažuje nařídit nefunkční testování dvakrát týdně.

Závěrem nezbývá než konstatovat, že o soudnosti Václava Klause staršího jsme se nedozvěděli nic. S úspěchem však můžeme pochybovat o soudnosti kapitánů české koronavirové response. A žádných pochyb pak nemůže být o tom, že je dobré si napřed nastudovat odborné pojmy a potom se teprve trefovat do svých názorových oponentů.